

τῆς πατρίδος αὐτοῦ. Τὸ φατριαστικὸν μῖσος εἶναι ἔτι παραλογώτερον. ἐπειδὴ ὁ γείτων, ἢ ὁ συγγενὴς σου, ἢ ὁ συμπολίτης σου, ἔχει ἄλλην κλίσιν πρὸς τὴν ἰδικήν σου, ἄλλας ἰδέας καὶ ἄλλα φρονήματα, διὰ τοῦτο ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ παραβαίνης πρὸς αὐτὸν τὰ καθήκοντα τοῦ πολίτου, τοῦ γείτονος, τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ Χριστιανοῦ; καὶ εἶναι ἀδικία ἀπανθρωποτέρα ἢ παραλογία μεγαλητέρα; Τί; θέλεις νὰ ὑποτάξῃς τοὺς ἄλλους εἰς τὸ νὰ συλλογίζωνται κατὰ τὸν τρόπον τῆς κεφαλῆς σου; καὶ ἂν δὲν συλλογίζωνται οὕτω, κατατρέχεις αὐτούς; Ποῖος χριστιανικὸς νόμος, ποῖος λόγος, συγχωρεῖ εἰς σὲ νὰ μισῇς, νὰ χαιρεκακῇς, καὶ νὰ ἐπιβουλεύῃς τοὺς ὅσοι δὲν ἔλαβον τὴν αὐτὴν ἀνατροφὴν, τὴν αὐτὴν διδασκαλίαν, τὸν αὐτὸν νοῦν μὲ σέ; Κατὰ σὲ λοιπὸν, πρέπει νὰ ἦναι εἰς ἀκατάπαυστον πόλεμον πάντες οἱ ἄνθρωποι· διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἔχωσι τὰ αὐτὰ φρονήματα καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον τοῦ συλλογίζεσθαι. Μακρὰν λοιπὸν τὰ τοιαῦτα μίση καὶ πάθη, τὰ ὅποια ἀπαγορεύει καὶ ὁ ὀρθὸς λόγος, καὶ ἡ οὐράνιος ἠθικὴ τοῦ Εὐαγγελίου, ἥτις εἶναι ὅλη φιλανθρωπία καὶ ἀγάπη ἀδελφική. Τὸ μάχεσθαι δὲ ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος, λόγοις μὲν πρὸς τοὺς πολεμοῦντας διὰ λόγων, ὅπλοις δὲ μετὰ τῆς πατρίδος πρὸς τοὺς πολεμοῦντας δι' ὅπλων, τοῦτο δὲν εἶναι μισανθρωπία, ἀλλὰ δικαίωμα φυσικὸν, καὶ χρέος ἱερώτατον.

Φθόνος.

Ὁ φθόνος γεννᾶται ἐκ τῆς μισανθρωπίας. Εἶναι πάθος τόσον ἐδελυρὸν καὶ χαμερπές, ὥστε σπανίως τολμᾷ νὰ φανῇ εἰς τὸ φῶς· ἐνεργεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον κρυφίως, καὶ δι' ὑπογείων καὶ σκοτεινῶν τόπων· ὅπερ δεικνύει ἔτι μᾶλλον τὴν ἀνανδρίαν καὶ ἀχρεϊότητα αὐτοῦ. Ὁ φθόνος εἶναι βάσανος ἀτελεύτητος τῶν φθονερῶν, καὶ σκώληξ ἀκοίμητος, κατατρῶγων τὰ περιθάλλοντα αὐτὸν σπλάγχχνα. Ὁ βδελυρὸς χαρακτὴρ τοῦ φθονεροῦ εἶναι νὰ λυπῇται εἰς τὴν εὐτυχίαν, καὶ νὰ χαίρῃ εἰς τὴν δυστυχίαν τῶν ἄλλων· δὲν κυνηγεῖ τοῦλάχιστον τὰς ἀτελείας, τὰ μέτρια προτερήματα, ἢ τὰς μικρὰς ἀρετάς, ἀλλὰ τὰ λαμπρά, τὰ ὑψηλά, ταῦτα κατατρέχει ὁ φθονερὸς, καὶ ἀγωνίζεται δολερῶς νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸ μῖσος αὐτοῦ. Δὲν ἡσυχάζει, δὲν ἀναπαύεται, ἕως οὗ ἴδῃ φθορὰν καὶ ἀφανισμόν. Τοῦτο τὸ μικρὸν πάθος τοῦ φθόνου ἐμποδίζει πολλάκις τὴν πρόοδον τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, ἐφευρίσκων διάφορα χρώματα συκοφαντίας καὶ διαβολῆς, διὰ νὰ δώσῃ εἰς τὰ καλὰ ὄψιν κακὴν. Τοῦτο ἐμποδίζει τὸν ζήλον τῆς ἀγαθοποιΐας. Τοῦτο ψυχραίνει τὸν πόθον τῆς φιλομαθείας. Τοῦτο φέρει τὴν διχόνοιαν εἰς τὰς οἰκογενείας, τὴν ἀσυμφωνίαν εἰς τὰς πόλεις, καὶ τὴν δουλείαν τῶν ἐθνῶν. Ἄν δὲν ἦτο ἐν τῷ κόσμῳ φθόνος τῶν καλῶν, πάντες ἤθελον συντρέχειν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν. Πρέπει δὲ νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι τὸ πάθος τοῦτο εἶναι πλέον τολμηρὸν καὶ ἐπικίνδυνον ὅπου εἶναι ἀμάθεια, παρὰ εἰς λα-